

5.7 Seminář z dějepisu VII. a 3. r. – Vyšší stupeň osmiletého gymnázia a gymnázium čtyřleté

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	VII. a 3.
Hodinová dotace	2

Volitelný předmět Seminář z dějepisu vychází z obsahu vzdělávacího oboru Dějepis RVP G.

Realizují se tematické okruhy průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Seminář je jednoletý a je určen zájemcům o hlubší znalosti z oblasti archeologie, antropologie, pomocných věd historických a regionálních dějin.

Pro výuku dějepisu je k dispozici odborná učebna vybavená didaktickou technikou (dataprojektorem, notebookem připojeným k internetu) a pomůckami (nástěnnými mapami a dějepisnými atlasy).

Volitelný předmět Seminář z dějepisu úzce souvisí s předmětem Dějepis, Základy společenských věd, Zeměpis, Český jazyk a literatura, cizí jazyky, ale i matematika a ostatní přírodní vědy.

Žák je veden k tomu, aby zejména

- chápal, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek
- chápal historické kořeny společenských jevů, dějů a změn a jejich souvislosti v reálném i historickém čase
- rozlišoval mýty a skutečnost, objektivně posuzoval společenské jevy současnosti i minulosti a rozpoznal myšlenkovou manipulaci,
- cítil úctu k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, získal respekt ke kulturním či jiným odlišnostem lidí, skupin i různých společností

Pravidelné akce volitelného předmětu Seminář z dějepisu

Součástí výuky je i pořádání exkurzí do archivu, muzea a depozitáře a v oblasti regionálních dějin i po významných církevních, uměleckých a technických památkách našeho města a regionu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k zájmu o historii prostřednictvím různých aktivizačních metod
- vede žáky k používání vhodné literatury (atlasů, map, encyklopedií, grafů, plánek apod.), internetu a pramenů
- nabízí žákům zajímavá témata a vede je k získávání dalších informací a k jejich vyhodnocování
- vede žáky ke kritickému hodnocení pramenů a vyvozování poučení
- připravuje žáky na soutěže
- organizuje exkurze a výlety s dějepisnou či vlastivědnou náplní

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- nabízí žákům příklady řešení historických situací
- klade důraz na mezipředmětové vztahy a důsledky lidských činností
- učí žáky nalézat příčiny a důsledky různých historických událostí

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k vyjadřování myšlenek v logickém sledu
- rozvíjí u žáků dovednost diskutovat o historických událostech, argumentovat a obhajovat svůj názor a pohled na danou historickou událost
- zařazuje práci ve skupině a vytváří předpoklady pro prezentaci

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky jak k práci samostatné, tak týmové
- vede žáky k rozvoji zdravé osobnosti poukazováním na příklady historických osobností

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k vcítění se do situace obyčejných lidí v jednotlivých historických obdobích
- umožní žákům na příkladech z historie pochopit důsledky nerespektování práv druhých lidí
- pomáhá chápat lidský rozměr válečných konfliktů a násilí v dějinách
- vede k chápání zákonů a k jejich respektování, k odmítání útlaku a nesvobody

Kompetence k podnikavosti

Učitel

- rozvíjí u žáků dovednost pracovat s více informačními zdroji a komunikačními technologiemi
- učí je samostatně řešit přiměřené úkoly, rozhodovat, v diskusi věcně argumentovat
- nabízí možnost zvládat základní pracovní činnosti (výroba nástrojů, nádob, zbraní apod.)
- podporuje schopnost samostatně plánovat a připravovat např. část programu tematické exkurze či výletu

Ročník	TÉMA	VÝSTUP Žák:	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
3. septima	<p>Úvod do studia historie</p> <p><i>září - říjen</i></p> <p>Archeologie a antropologie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje smysl historického poznání a jeho povahu • rozlišuje zdroje historického poznání • orientuje se v práci archiváře a historika v muzeu • umí vyhledat podle pomůcek prameny v archivu a muzeu • je schopen po stránce formální vytvořit historickou práci • je schopen se orientovat v metodách práce archeologa a antropologa 	<ul style="list-style-type: none"> • historie jako předmět • historické prameny • archiv • muzeum a depozitáře • metody práce historika • historická práce a její části • předmět zkoumání archeologie • metody archeologického průzkumu • předmět zkoumání antropologie 	<p>ZSV Z JČ</p> <p>B Z M F Ch</p>

	<p><i>listopad - leden</i> Pomocné vědy historické</p>	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje předmět zkoumání jednotlivých pomocných věd • rozezná různé druhy písma v dějinách • je schopen přečíst písmo počátků 20. stol. • prakticky rozpozná jednotlivé části středověké listiny • vytvoří genealogický rozrod • podle tabulek převádí historické jednotky • popíše pečeť a minci • zná základní platební systémy na území našich zemí • zvládá základní heraldická a vexilologická pravidla • popíše heraldický znak, podrobně popíše znaky českých zemí • převádí jednotlivé kalendáře, vypočítá svátky 	<ul style="list-style-type: none"> • druhy antropologie • paleografie • diplomatika • kodikologie • epigrafika • genealogie • metrologie • sfragistika • heraldika a vexilologie • numizmatika • chronologie 	<p>JČ M Vv</p>
	<p><i>leden - březen</i> Regionální dějiny</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zná specifika regionálních dějin v porovnání s obecnými a národními • zná dějiny svého města • umí najít v dobových textech události ve městě a v regionu 	<ul style="list-style-type: none"> • specifika regionální historie • dějiny Bruntálu a okolí • památky Bruntálu a okolí • dějiny regionu • dějiny Slezska a severní Moravy 	<p>Z Vv JČ</p>

	<i>březen - červen</i>	<ul style="list-style-type: none">• popíše církevní, umělecké a technické památky v Bruntále a blízkém okolí• získá povědomí o dějinách Slezska a Moravy		
--	----------------------------	---	--	--

5.7 Seminář z dějepisu VIII. a 4. – Vyšší stupeň osmiletého gymnázia a gymnázium čtyřleté

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	VIII. a 4.
Hodinová dotace	2

Volitelný předmět Seminář z dějepisu vychází z obsahu vzdělávacího oboru Dějepis RVP G.

Realizují se tematické okruhy průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Seminář je jednoletý a je určen především žákům, kteří maturují z dějepisu, nebo budou potřebovat dějepisné znalosti při studiu na vysokých školách. Posláním SD je připravit žáky k maturitní zkoušce a přijímacím zkouškám na VŠ. Cílem je zopakovat a prohloubit učivo dějepisu od pravěku až po současnost, systematizovat a zobecnit poznatky z obecných, národních a regionálních dějin.

Pro výuku dějepisu je k dispozici odborná učebna vybavená didaktickou technikou (dataprojektorem, notebookem připojeným k internetu) a pomůckami (nástěnnými mapami a dějepisnými atlasy).

Tento jednoletý seminář završuje úzké propojení s dalšími předměty - navazuje na základy společenských věd, zeměpis, český jazyk a literatura a ostatní jazyky, estetickou výchovu, ale také na matematiku a další přírodní vědy, protože se zabývá i vývojem věd a rozvojem techniky.

Žák je veden k tomu, aby zejména

- chápal, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek
- chápal historické kořeny společenských jevů, dějů a změn a jejich souvislosti v reálném i historickém čase
- rozlišoval mýty a skutečnost, objektivně posuzoval společenské jevy současnosti i minulosti a rozpoznal myšlenkovou manipulaci
- cítil úctu k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, získal respekt ke kulturním či jiným odlišnostem lidí, skupin i různých společenství

Pravidelné akce volitelného předmětu Seminář z dějepisu

Součástí výuky je i pořádání exkurzí a návštěvy historických expozic.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k zájmu o historii prostřednictvím různých aktivizačních metod
- vede žáky k používání vhodné literatury (atlasů, map, encyklopedií, grafů, plánek apod.), internetu a pramenů
- nabízí žákům zajímavá témata a vede je k získávání dalších informací a k jejich vyhodnocování
- vede žáky ke kritickému hodnocení pramenů a vyvozování poučení
- připravuje žáky na soutěže
- organizuje exkurze a výlety s dějepisnou či vlastivědnou náplní

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- nabízí žákům příklady řešení historických situací
- klade důraz na mezipředmětové vztahy a důsledky lidských činností
- učí žáky nalézat příčiny a důsledky různých historických událostí

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k vyjadřování myšlenek v logickém sledu
- rozvíjí u žáků dovednost diskutovat o historických událostech, argumentovat a obhajovat svůj názor a pohled na danou historickou událost
- zařazuje práci ve skupině a vytváří předpoklady pro prezentaci

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky jak k práci samostatné, tak týmové
- vede žáky k rozvoji zdravé osobnosti poukazováním na příklady historických osobností

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k vcítění se do situace obyčejných lidí v jednotlivých historických obdobích
- umožní žákům na příkladech z historie pochopit důsledky nerespektování práv druhých lidí
- pomáhá chápat lidský rozměr válečných konfliktů a násilí v dějinách

- vede k chápání zákonů a k jejich respektování, k odmítání útlaku a nesvobody

Kompetence k podnikavosti

Učitel

- rozvíjí u žáků dovednost pracovat s více informačními zdroji a komunikačními technologiemi
- učí je samostatně řešit přiměřené úkoly, rozhodovat, v diskusi věcně argumentovat
- nabízí možnost zvládat základní pracovní činnosti (výroba nástrojů, nádob, zbraní apod.)
- podporuje schopnost samostatně plánovat a připravovat např. část programu tematické exkurze či výletu

Ročník	TÉMA	VÝSTUP Žák:	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
4. oktáva	<p>Pravěk a raná doba dějinná</p> <p>Staroorientální státy</p> <p>září</p> <p>Starověké Řecko</p> <p>Starověký Řím</p>	<ul style="list-style-type: none"> • třídí a systematizuje učivo dějepisu podle daných témat • vybírá podstatné události a pojmy z daného tématu • dokáže z nich vyvodit závěry a důsledky • přemýšlí o příčinách 	<ul style="list-style-type: none"> • periodizace pravěku s charakteristikou jednotlivých období • antropogeneze člověka • české země v pravěku • podmínky a oblasti vzniku nejstarších civilizací • charakteristika hospodářství a společnosti • dějiny starověkého Egypta a Mezopotámie • kulturní odkaz staroorientálních států • osídlení a hospodářství • periodizace s charakteristikou jednotlivých období • řecká polis a cesty jejího vývoje • kultura a vzdělanost • osídlení a hospodářství 	<p>ZSV JČ cizí jazyky Z M F Ch B Vv Hv</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh

	<p>Raně středověká Evropa</p> <p><i>říjen</i> České země v raném středověku</p> <p>Evropa v době vrcholného a pozdního středověku</p> <p>České země za vlády posledních Přemyslovců</p> <p>Český stát za panování Lucemburků</p> <p><i>listopad</i></p> <p>Husitská revoluce a doba poděbradská</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zobecní události • ovládá v přehledu dějiny světové a národní 	<ul style="list-style-type: none"> • periodizace s charakteristikou jednotlivých období • vývoj římské republiky • kultura a vznik křesťanství • stěhování národů • charakteristika feudální společnosti • Francká říše, Byzanc a Arábie • románská kultura • osídlení našeho území, Sámova říše • Velkomoravská říše • český stát v době přemyslovských knížat • světská a církevní moc – boj o investituru • křížové výpravy • stoletá válka a vznik centralizovaných monarchií v Anglii a ve Francii • partikularismus ve Svaté říši římské a v Itálii • kolonizace a středověké město, městská práva • politický a územní vývoj za přemyslovských králů • gotika • zápas o politickou moc po vymření Přemyslovců • Jan Lucemburský a jeho zahraničněpolitická aktivita • rozvoj českého státu za vlády Karla IV. • počátky krize za panování Václava IV. – mistr Jan Hus • příčiny revoluce, program husitů a jejich rozdělení • průběh a výsledky revoluce • doznívání husitství za Jiřího z Poděbrad 	<p>Žijeme v Evropě a okruh Vzdělávání v Evropě a ve světě</p>
--	--	--	--	---

	<p>Stavovská monarchie za Jagellonců a Habsburků</p> <p>Zámořské objevy, renesance a reformace</p> <p><i>prosinec</i> Třicetiletá válka</p> <p>Evropa a svět v době raného novověku</p> <p>Osvícenský absolutismus</p> <p>Velká francouzská revoluce a napoleonské války</p> <p><i>leden</i> Evropa v letech 1815 – 1849</p> <p>Evropa a svět v letech 1849 – 1914</p>		<ul style="list-style-type: none"> • vláda Jagellonců • české země po nástupu Habsburků • zápas o náboženskou a politickou svobodu za prvních Habsburků • příčiny, průběh a důsledky objevných plaveb • renesance a humanismus • reformace – podstata, rozdělení, výsledky • příčiny konfliktu • české země a záminka války • periodizace s charakteristikou jednotlivých válek • baroko • absolutismus Ludvíka XIV. ve Francii • nizozemská revoluce • anglická revoluce • boj amerických osad za nezávislost • osvícenství • vláda Marie Terezie a Josefa II. v Rakousku • reformy Petra I. a Kateřiny II. v Rusku • vznik Pruska, vláda Fridricha II., trojí dělení Polska • příčiny, periodizace a průběh revoluce • Napoleon a napoleonské války • vídeňský kongres • Evropa po vídeňském kongresu • liberální a národní hnutí 1815–1847 • příčiny, průběh a výsledky revolucí 1848 /1849 • revoluce 1848/1849 v českých zemích 	
--	--	--	---	--

	<p>První světová válka</p> <p><i>únor</i></p> <p>Evropa, svět a ČSR ve 20. letech 20. století</p> <p>Evropa a svět ve 30. letech 20. století</p> <p>ČSR 1929 – 1938, druhá republika a protektorát</p> <p>Druhá světová válka</p> <p><i>březen</i></p> <p>Evropa a svět od roku 1945 po současnost</p>		<ul style="list-style-type: none"> • proces sjednocování Itálie a Německa • vznik Rakouska-Uherska a česká otázka • Rusko a východní otázka • Občanská válka v USA a NOH v Latinské Americe • ohniska napětí na počátku 20. století • příčiny, vojenskopolitická seskupení, fronty a významná bojiště • revoluce v Rusku • 1. československý odboj • poválečné mírové smlouvy • poválečný vývoj mocností a nástupnických států • významné mezinárodní konference • vznik a stabilizace Československa • velká hospodářská krize a její důsledky • totalitní režimy – fašismus, nacismus, stalinismus • militarismus Japonska • válečné konflikty v předvečer války • důsledky krize pro ČSR – nárůst separatismu • politická agrese Německa, Mnichov • 2. republika a vznik protektorátu • 2. československý odboj • příčiny války • periodizace s vojenskopolitickou charakteristikou • významné bitvy a konference • výsledky a důsledky 2. světové války 	
--	--	--	---	--

	<p>Konflikty ve světě po roce 1945 a současná ohniska napětí</p> <p>Československo 1945 – 1992, vznik a vývoj České republiky</p> <p><i>duben</i></p>		<ul style="list-style-type: none"> • závěry jaltské a postupimské konference • studená válka a její projevy • demokracie a totalitní režimy • integrační snahy, EU, globalizace <ul style="list-style-type: none"> • přehled konfliktů a jejich příčiny • charakteristika nejvýznamnějších válek • dekolonizace a problémy rozvojového světa • současné války a ohniska napětí <ul style="list-style-type: none"> • 3. republika a vznik totalitního režimu • pražské jaro a období normalizace • od listopadové revoluce k rozdělení Československa • vývoj v České republice 	
--	---	--	--	--